

**«ВОЄННИЙ КОМУНІЗМ».
ВАРШАВСЬКА УГОДА.
РАДЯНСЬКО – ПОЛЬСЬКА ВІЙНА І
УКРАЇНА.**

АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ.

1. Х. Раковський та його політична діяльність.
2. Білий та червоний терор, наслідки.
3. Повстанський рух Н. Махно;
4. Денікінський окупаційний режим.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ І ДАТИ

Політика «воєнного комунізму» - це система політичних та економічних заходів, масове насильство, спрямовані на впровадження нового ладу.

Варшавська угода - міждержавний договір Польщі і Української Народної Республіки, згідно з яким в обмін на визнання незалежності УНР і військову допомогу.

Ризький мир — договір, підписаний у Ризі 18 березня 1921 року представниками РРФСР і УСРР, з одного боку, та Польщі — з другого, який формально закінчив польсько-радянський збройний конфлікт 1919–1920 років, санкціонував поділ українських і білоруських земель між Польщею та Радянською Росією.

Формальне визнання радянською Росією незалежності УСРР

Перша половина 1919 р. Більшовики розгорнули активний рух за об'єднання радянських республік для збереження влади за умов громадянської війни.

26 січня 1919 р. Раднарком Росії оголосив об'єднання УСРР з РСФРР на засадах соціалістичної федерації. На Україну було поширено дію російських декретів.

29 листопада 1919 р. В резолюції ЦК РКП (б) зазначалося, що Російська комуністична партія стоїть на позиції визнання самостійності УСРР.

Фактично все робилося, щоб Україна не мала дійсної незалежності.

Суть політики «воєнного комунізму»

Сільське господарство

- • Уведення *продрозкладки*, примусове вилучення «надлишків» продовольства у селян. Селянам залишався лише прожитковий мінімум та посівний матеріал, решту забирали без всяких відшкодувань.
- • Здійсненням продрозкладки займалися спеціальні органи, що спиралися на *комітети бідноти*, які. Створювалися на селах, та робітничі *продовольчі загони*.
- • Запровадження *продовольчої диктатури*.

Промисловість

Прискорено націоналізацію підприємств.

Ліквідацію приватної власності на засоби виробництва та підприємництва.

Державне керівництво економікою.

Уведення загальної *трудової повинності* та створення трудових армій.

Усі громадяни від 15 до 50 років повинні були працювати.

Торгівля й фінанси

Заборона приватної торгівлі, перехід до прямого товарообігу.

Згортання товарно-грошових відносин.

Карткова система постачання міського населення.

Розміри продовольчого пайка визначалися за «класовою ознакою», тобто робітники отримували більше, ніж службовці. Проте і в робітників пайок був незначним - 300-400 г хліба на добу».

Скасування платні за житло, комунальні послуги

Наслідки політики «воєнного комунізму»

1. Занепад економіки та господарської діяльності.
2. Встановлення відкритої військової диктатури в політичній сфері.
3. Посилення командних методів керівництва економікою.
4. Погіршення умов життя народу.

Варшавська угода (21 квітня 1920 р.)

С. Петлюра вів переговори з Польщею про створення спільного антибільшовицького фронту в Україні. У квітні 1920 р. було підписано три таємні конвенції (угоди) — політичну, торговельно-економічну, військову, відомі під загальною назвою *Варшавська угода*.

Причини підписання Варшавської угоди

1. Польща намагалася відновити свою державу «від моря і до моря».
2. Перехід УГА на бік А. Денікіна значно ослабив українське військо, їй потрібні були хоча б тимчасові союзники.
3. Продовження боротьби за відновлення в Україні влади УНР вимагало значних запасів зброї, боєприпасів.
4. Союз з Польщею відкривав для України перспективи співпраці з Антантою.

Зміст Варшавської угоди

- Польська держава визнавала право УНР на незалежне існування.
- Директорія і головний отаман С. Петлюра визнавалися верховною (найвищою) владою в Україні.
- Польща одержувала території Східної Галичини, Західної Волині, частини Полісся.
- Українському населенню в Польщі, як і польському в Україні, гарантувалися національно-культурні права.

Недоліки Варшавської угоди

1. УНР опинилася в залежному від Польщі становищі.
2. Суперечила договору між УНР і ЗУНР про Злуку.
3. Створила умови для скасування ЗУНР.

Наступ польсько-українських військ

25 квітня 1920 р. Польща вторглася в Україну. Разом з польськими військами наступала армія УНР.

Польський окупаційний режим

- проведено репресії щодо українського населення;
- відновлено поміщицьку владу на землю;
- утворено польський адміністративний апарат;
- вивезено до Польщі промислового устаткування, товарів, сировини;
- ігноровано адміністрацію УНР .

ОСНОВНІ ПОДІЇ РАДЯНСЬКО – ПОЛЬСЬКОЇ ВІЙНИ

Дата	Подія
25 квітня 1920 р.	Початок наступу польсько-українських військ
6 травня 1920 р.	Вступ польської армії і частин УНР до Києва
14–26 травня 1920 р	Початок наступу Червоної армії
12 червня 1920 р.	Захоплення Києва більшовицькими військами
Липень 1920 р.	Відступ польсько-українського війська з території Наддніпрянської України та Білорусії; перенесення військових дій на територію Польщі та Галичини.
Серпень–вересень 1920 р.	Наступ польських військ, у результаті якого Червона армія залишила територію Польщі та Західної України. Початок переговорів про укладення перемир'я між Польщею та Росією
12 жовтня 1920 р.	Підписання радянсько-польського перемир'я, що означало денонсацію Варшавського договору Польщі з УНР . Українські війська продовжували вести відчайдушну боротьбу з більшовиками самостійно
18 березня 1921 р.	Ризький мир. Визнання Польщею існування УРСР. Перехід частини українських земель до Польщі. Завершення війни

РАДЯНСЬКА ПРОПАГАНДА

Підписання Ризького миру (18 березня 1921 р.).

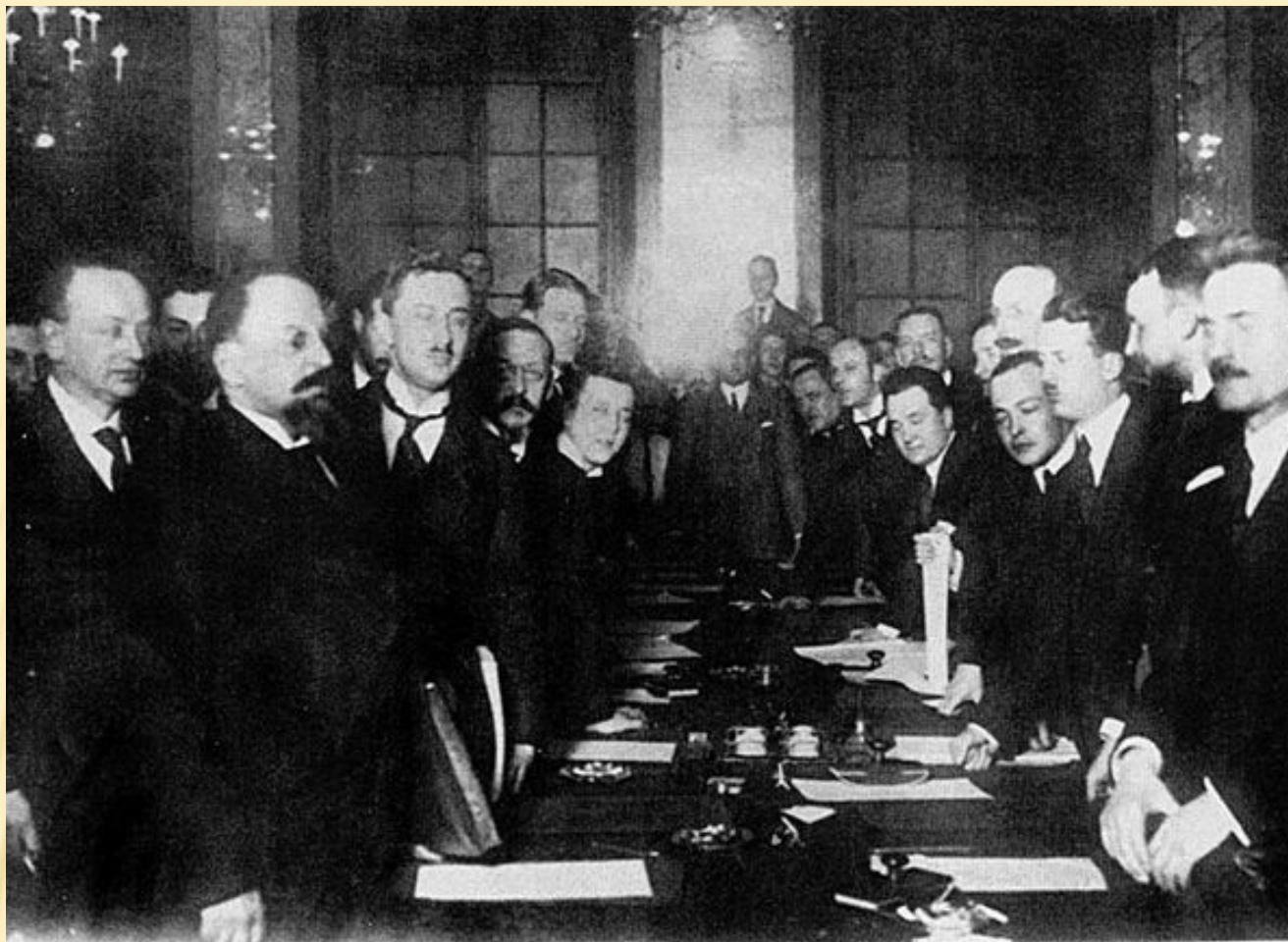
1. Скасовувалася Варшавська угода між Польщею й УНР.
2. Польща визнала існування Української Соціалістичної Радянської Республіки.
3. Під контроль Польської держави перейшли Підляшшя, Холмщина, Західна Волинь і Західне Полісся.
4. Інші частини Правобережжя відійшли до УРСР.
5. Східна Галичина залишалася за Польщею.

Висновки

Узаконювалося розчленування і пограбування українських земель.

Новий кордон, з включенням до Польщі Східної Галичини по р. Збруч, 14 березня 1923 р. затвердила Рада послів у Парижі.

Тоді само уряд ЗУНР у вигнанні, опублікувавши анти-окупаційний маніфест, самоліквідувався.

ПІДПИСАННЯ РИЗЬКОГО МИРУ

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

§ 25

Конспект:

Другий зимовий похід стор.198-199.